

	ADİYAMAN ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ DERGİSİ ISSN: 1308-9196 / e-ISSN:1308-7363 Yıl: 18 Sayı: 49 Nisan 2025 Yayın Geliş Tarihi: 16.02.2025 Yayına Kabul Tarihi: 20.04.2025 DOI Numarası: https://doi.org/10.14520/adyusbd.1640890 Makale Türü: Araştırma Makalesi/Research Article Atıf/Citation: Kaya, E. ve Ünişen, A. (2025). Eğitim Yolculuğu: Deprem Sonrası Birinci Sınıf Öğrencileri İçin Geçici Okul Değişiminin İncelenmesi. <i>Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi</i>, (49), 29-63.
---	--

EĞİTİM YOLCULUĞU: DEPREM SONRASI BİRİNCİ SINIF ÖĞRENCİLERİ İÇİN GEÇİCİ OKUL DEĞİŞİMİNİN İNCELENMESİ*

Emine KAYA Ali ÜNİŞEN*****

Öz

Deprem insan yaşamını farklı açılardan olumsuz etkilemektedir. Depremlerin sıklıkla gözden kaçırılan bir yönü, eğitim üzerindeki derin etkileridir. Bu araştırma, Adıyaman ilinde ikamet eden fakat 6 Şubat Kahramanmaraş depremi nedeniyle göç etmek zorunda kalan ilkököl birinci sınıf öğrencilerinin göç, yeni okula uyum sağlama ve eski okula geri dönüş sürecinde yaşadıklarını onların gözüyle incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 eğitim-öğretim yılında Adıyaman il merkezinde bir ilkökölde öğrenim gören 18 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada nitel yöntem kullanılmış olup veriler betimsel analiz tekniği ile çözümlenmiştir. Bulgular; öğrencilerin depremi yaşadıkları ilde öncelikle barınma, beslenme, hijyen gibi temel yaşamsal ihtiyaçlara ulaşmakta bile zorlandıklarını göstermektedir. Araştırma sonuçları öğrencilerin deprem sonrasında korku, çaresizlik ve endişe gibi olumsuz durumlar yaşadıklarını, eski okullarına özlem duyarak yeni okullarına uyum sağlamaya çalıştıklarını göstermektedir. Çalışma depremzede çocukların eğitim yolculuklarının psikolojik ve pedagojik

* Bu çalışma için Adıyaman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Alanında Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu tarafından 05.06.2024 tarih 75 sayılı karar numarası ile etik kurul izni alınmıştır.

** Dr. Öğr. Üyesi, Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, eminekaya@adiyaman.edu.tr, Adıyaman/Türkiye

*** Prof. Dr., Adıyaman Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitim Programları ve Öğretimi Anabilim Dalı, aunisen@adiyaman.edu.tr, Adıyaman/Türkiye

açidan onları nasıl etkilediğine odaklanmış ve bu doğrultuda öneriler geliştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Eğitime erişim, deprem ve eğitim, öğrenme kayıpları, deprem ve çocuklar.

EDUCATION JOURNEY: EXAMINING TEMPORARY SCHOOL TRANSITION FOR FIRST GRADE STUDENTS FOLLOWING AN EARTHQUAKE

Abstract

Earthquakes have negative impacts on human life in various aspects. One of their overlooked aspects is their profound effects on education. The present study aims to examine the experiences of first-grade primary school students who were residing in Adıyaman province but had to migrate due to the February 6th Kahramanmaraş earthquake, from their own perspective, during the process of migration, adaptation to a new school, and return to their previous school. The study group consists of 18 students enrolled in a primary school in the city center of Adıyaman during the 2023-2024 academic year. The research was conducted in qualitative method, and the data were analyzed using descriptive analysis techniques. The findings indicate that the students had difficulty accessing basic life necessities such as shelter, food, and hygiene in the province where they experienced the earthquake. The results of the study show that the students experienced negative emotions such as fear, helplessness, and anxiety after the earthquake, while attempting to adapt to their new schools with a sense of longing for their previous schools. The study focused on how the educational journey of earthquake-affected children influenced them psychologically and pedagogically and provided recommendations in this regard.

Keywords: Access to education, earthquake and education, learning losses, earthquake and children.

1. GİRİŞ

Öngörülemeyen ve yıkıcı sonuçlarıyla tabii afetler, tarih boyunca tüm topluluklar için endişe kaynağı olmuştur. Bu felaketler arasında yer alan depremler, altyapıya, geçim kaynaklarına ve topluluklara zarar verebilecek, tabiatın en zorlu güçlerinden biri olarak öne çıkmaktadır. Depremler sadece şehirleri yıkmakla

kalmayıp insan psikolojisini de harap etmektedir. İnsanlar deprem sonrası can ve mal kaybının yanı sıra uzun süreli psikolojik travmalara maruz kalabilmektedir.

Depremlerden özellikle çocuklar çok farklı şekillerde etkilenmektedir. Henüz yaşadıkları durumu anlamlandıramayan çocuklar deprem sonrası değişen hayatlarına ayak uydurmaya çalışmakta zorlanmaktadır. Deprem gibi olumsuz bir deneyim çocukların dünyanın güvenli bir yer olduğu algısına ket vurmaktadır. Deprem sonrası hasar alan evlerinde barınma ihtiyacını karşılayamayan çocuklar aileleriyle geçici yaşam merkezlerinde ya da göç ederek farklı yerleşim yerlerinde hayatlarına devam etmeye çalışmaktadır. Çocuklar deprem sonrası süreçte alıştıkları eğitim ortamından da kopabilmektedir. Depremlerin sıklıkla gözden kaçırılan bir yönü, eğitim üzerindeki derin etkileridir. Eğitim öğretim hizmetlerinin yürütüldüğü okul binalarının hasar alması ya da çocuğun herhangi bir nedenle okuluna devam etmekte zorlanması nedeniyle birtakım sorunlar yaşanmaktadır. İlköğretim düzeyi, bir çocuğun akademik yolculuğunda temel aşama olarak hizmet etmekte ve gelecekteki öğrenme ve gelişim için zemin hazırlamaktadır. Bu yıllar çocukların temel becerileri, bilgileri ve sosyal yeterlilikleri edindiği önemli gelişim yıllarını kapsamaktadır. Ancak depremler meydana geldiğinde ilköğretimin istikrarı ve sürekliliği aniden kesintiye uğramakta ve arkalarında bir dizi zorluk ve engel kalmaktadır. Her şeyden önce, depremlerin okul altyapısı üzerindeki fiziksel etkisi göz ardı edilemez. Sismik aktivitenin neden olduğu yapısal hasar, çoğu zaman okul binalarının yıkılmasına veya ciddi hasar görmesine yol açarak onları güvensiz hatta kullanılamaz hale getirmektedir. Sonuç olarak, deprem sonrasında sayısız ilköğretim okulu erişilemez veya işlevsiz hale gelmekte; çocuklar güvenli ve elverişli bir öğrenme ortamından mahrum kalmaktadır. Tesislerin kaybı yalnızca devam eden eğitim faaliyetlerini aksatmakla kalmamakta, aynı zamanda normal okullaşma faaliyetlerine devam edilmesinin önünde de uzun vadeli engeller

oluşturmaktadır. Üstelik depremlerin neden olduğu değişimlerin öğrenci kayıtları ve devamları üzerinde derin etkileri vardır. Sismik bir olayın ardından evlerini boşaltmak zorunda kalan aileler genellikle kendilerini öz topluluklarından uzak geçici barınaklara veya yeniden yerleşim alanlarına hatta başka şehirlere yerleşmiş bulmaktadır. Bu gibi durumlarda çocuklar, yeni ortamlara uyum sağlama, alternatif eğitim olanaklarına erişme ve yerinden edilme travmasının üstesinden gelme gibi zorluklarla uğraşırken, okul rutinlerinde önemli aksamalar yaşamaktadır. Ayrıca depremler, eğitime erişim ve eğitime erişimdeki mevcut sosyo-ekonomik eşitsizlikleri daha da kötüye sürükleyebilmektedir. Marjinalleştirilmiş topluluklar, kırsal alanlar ve düşük gelirli haneler de dahil olmak üzere savunmasız nüfus, deprem sonrasında orantısız bir şekilde etkilenmekte ve eğitimde aksama ve dışlanma gibi yüksek risklerle karşı karşıya kalmaktadır. Kaynaklara sınırlı erişim, yetersiz altyapı ve sosyo-ekonomik engeller, bu toplulukların karşılaştığı zorlukları arttırmakta, bu zorluklar olduğu gibi eğitime de aksetmektedir. Bu çok yönlü zorlukların ışığında, depremlerin ilköğretim üzerindeki etkisini ele almanın kapsamlı ve çok boyutlu bir yaklaşım gerektirdiği ortaya çıkmaktadır.

Depremin çocuklar üzerindeki etkileri konusunda daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde birçok çalışma karşımıza çıkmaktadır. Aydoğdu ve Fofana (2023) depremin küçük çocuklar üzerindeki etkilerini literatür taraması yaparak incelemiş ve depremi yaşayan çocuklara yönelik müdahale programlarını tartışmışlardır. Darga (2023) ise 6 Şubat depremini yaşamış 14 ebeveyn ve bu ebeveynlerin yaşları 3 ile 21 arasında değişen 29 çocuğu üzerinde araştırma yapmıştır. Araştırmada çocukların deprem sürecindeki duygu durumları ve ebeveynlerinde tanık oldukları duygu durumlarıyla ilgili veriler görüşme yoluyla toplanmıştır. Darga (2023) araştırma sonucunda ebeveyn ve çocukların yaşadığı travmatik deneyimleri ortaya koymuştur. Aral (2023) yaptığı araştırmada depremin çocuklar özelinde etkisini inceleyerek yapılması gerekenler hakkında

farkındalık oluşturmaya çalışmıştır. Türksoy ve diğerleri (2023) yaptıkları çalışmada depremzede çocukların göç nedeniyle sınıfa kabul durumlarını belirlemek amacıyla sınıfında depremzede öğrenci bulunan 40 sınıf öğretmeniyle görüşme yapmış ve görüşmeler neticesinde elde ettiği sonuçları ortaya koymuştur. Erbil (2023) yaptığı çalışmada ülkemizde meydana gelen afet ve krizlerin çocukları nasıl etkilediğini ortaya koymuştur. Erbil (2023) araştırmasında çocuk merkezli afet yönetimi, pandemi ve çocuklar gibi farklı başlıklar üzerinde durmuştur. Gürbüz ve Koyuncu (2023) yaptıkları çalışmada depremin çocuklar üzerindeki etkilerini incelemişlerdir. Yılmaz ve Arslan (2023) yaptıkları çalışmada okul öncesi öğrencileri gözüyle depremi metafor analizi yoluyla incelemişlerdir. Ataç ve Özsezer (2021) depremden etkilenen çocuk ve ergenlerin ruhsal durumunu literatür ışığında değerlendirmiştir. Limoncu ve Atmaca (2018) yaptıkları çalışmada çocuk merkezli afet yönetimi konusunda çalışmıştır. Karakuş (2014) yaptığı çalışmada depremi yaşayan ve yaşamayan 12. sınıf öğrencilerinin deprem algısını metafor analizi yoluyla incelemiştir. Karakuş (2014) araştırma sonucunda depremi yaşayan öğrencilerin daha çok metafor ürettiğini bulmuştur. Sarman (2012) Elazığ depremini yaşayan ilköğretim çağı öğrencilerinin kaygı düzeyi, depresyon belirtileri gibi durumları anket yoluyla incelenmiştir. Sarman (2012) araştırma sonucunda depremi yaşayan öğrencilerin durumluk kaygı, sürekli kaygı ve depresyon puanlarının oldukça yüksek olduğunu saptamıştır. Sabuncuoğlu ve diğerleri (2003) yaptıkları çalışmada Marmara depreminden etkilenen, ikamet yeri Avcılar ve Gölcük olan çocukların depresyon, kaygı ve davranış özelliklerini incelemiştir. Sabuncuoğlu ve diğerleri (2003) depremden 6 ay sonra çocuklar için depresyon ölçeği ve çocuklar için durumluk-sürekli kaygı envanteri aracılığıyla veri toplamıştır. Araştırma sonucunda Gölcük ile Avcılar'da yaşayan çocukların depresyon, kaygı ve davranış özellikleri açısından benzer olduğu görülmüştür. 2017 yılında 5.4 şiddetindeki Pohang depremi sonrasında araştırma yapan Yeon ve diğerleri

(2020) depremin büyüklüğüne bakılmaksızın çocuklara afet eğitimi verilmesi gerektiğine dikkat çekmiştir. Khan ve diğerleri (2023) ise 6 Şubat depremi sonrası yaptıkları çalışmalarında Türkiye ve Suriye'deki çocuk ve gençlere yönelik zamanında ve etkili destek sağlanmasını gerektiğini vurgulamışlardır. Dube ve diğerleri (2017) ise 2010 yılında yaşanan Haiti depreminin çocuklarda bıraktığı fiziksel, sosyal, psikolojik sorunlara odaklanmıştır.

Türkiye bulunduğu konum itibarıyla bir deprem ülkesidir. Saniyeler içerisinde insanları dehşete düşüren, hayatlarını alt üst eden depremler Türkiye'nin acı gerçeğidir. 6 Şubat 2023 tarihinde gerçekleşen Kahramanmaraş depremi Türkiye'de büyük yıkıma neden olmuştur. Deprem insan yaşamını farklı açılardan olumsuz etkilemektedir. Deprem önlenemez oluşu insanoğlunu çaresizliğe sürüklemekte ve insan hayatını derinden etkileyen birçok soruna yol açmaktadır. Deprem sırası ve sonrasında sadece yetişkin insanlar değil çocuklar da fiziksel tahribat, psikolojik sorunlar yaşamaktadır. Barınma, giyinme, beslenme, eğitim gibi farklı ihtiyaçları karşılanamayan ve deprem sürecini yaşamış bir çocuğun bu süreci atlatması bazen çok uzun zaman alabilmektedir. Bu makalede, depremler ile ilköğretim özelinde eğitim arasındaki karmaşık ilişki incelenerek, bu sismik olayların öğrenme ortamlarını nasıl bozduğunu, eğitime erişimi nasıl engellediğini ve etkilenen bölgelerdeki eğitim ortamını nasıl şekillendirdiği araştırılmaktadır. Bu çalışma 06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş depremini yaşayan ve Adıyaman ilinde ikamet eden ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin deprem nedeniyle yaşadıkları göç sürecinde duygularını, düşüncelerini ve yaşadıkları sorunları incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ilköğretim birinci sınıf öğrencilerinin seçilme nedeni bu öğrencilerin sosyal dinamiklerinin ve uyum süreçlerinin diğer yaş gruplarına göre farklılık göstermesidir. İlkokul birinci sınıf öğrencileri yapılandırılmamış eğitim ortamından tamamiyle yapılandırılmış bir eğitim ortamına geçiş yapmaya yeni başlamaktadır. Uyum ve sosyal becerileri üst sınıflara göre farklılık

gösterebilmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencileri okul ve sosyal ortamda oluşabilecek durumlardan diğer yaş gruplarına göre farklı miktarda etkilenebilmektedir. Rutinlerinin değişmesi bu yaş grubu çocuklarda diğer yaş gruplarına göre daha belirgin sonuçlar bırakabilmektedir. Yaş grubu büyüdükçe çocuklar daha hızlı sosyalleşebilmekte ve bulunduğu ortama daha hızlı adapte olabilmektedir. İlkokul birinci sınıf öğrencileri bu sosyal geçişte dezavantajlı duruma düşebilmektedir (Metin Aslan, 2016; Bıyık ve Erdoğan, 2016: 104-105). Yaş grubu büyüdükçe çocuklar duygusal durumlarla başa çıkmada daha güçlü duruş sergilemektedir (Çubukçu ve Gültekin, 2006; Yoleri ve Tanış, 2014). İlkokula yeni başlayan birinci sınıf öğrencilerinin duygusal dayanıklılıkları daha yetersiz olabilmektedir (Gözüküçük, 2016: 4-7; Martin ve Waltman-Greenwood, 2002: 350). Ayrıca ilkokul birinci sınıfta akran ilişkileri ve sosyal dinamikler ebeveyn ve öğretmenden daha fazla etkilenebilmekte olup, arkadaşlık bağları kurmada daha yetersiz kalabilmektedirler (Martin & Waltman-Greenwood, 2002: 255-256). Bu yaş grubunda sosyal çevrenin etkisi daha fazla gözlemlenebilmektedir (MEB, 2013). Ek olarak, sosyal değişimin özel koşulları, mevcut destek sistemi ve okul ortamı da farklı sınıflardaki öğrencilerin bu tür değişikliklere nasıl uyum sağlayacağını etkileyecektir. Bireysel farklılıkların her sınıf düzeyinde mevcut olduğu ve farklı yaş gruplarının değişen sosyal ortamlara aynı şekilde tepki vermeyeceği düşüncesi bu çalışmada birinci sınıfların seçilmesinde ana nokta olmuştur. 06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş depremini yaşayan ve Adıyaman ilinde ikamet eden ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin deprem nedeniyle yaşadıkları göç sürecinde duygularını, düşüncelerini ve yaşadıkları sorunları incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada süreci yaşayan öğrencilerin görüşleri incelenmiştir. Araştırmada aşağıdaki alt problemlere yanıt aranmıştır.

1.Öğrencilerin deprem sonrası okula devam edemedikleri döneme ilişkin görüşleri nelerdir?

2. Deprem sonrası eğitim için başka bir yere taşınan birinci sınıf öğrencilerinin karşılaştığı bilişsel ve duygusal zorluklar nelerdir?

3. Öğrencilerin depremi yaşadıkları eski illerindeki okullarına döndükten sonraki sürece ilişkin görüşleri nelerdir?

Yapılan çalışmalar ve alan yazın incelendiğinde depremin ilkökul öğrencilerinin eğitim süreçleri üzerinde etkisini inceleyen ve ilkökul birinci sınıf öğrencilerini doğrudan katılımcı alan bir çalışmaya rastlanılmamıştır. Bu yönüyle araştırmanın alana katkı sağlayacağı düşünüldükçe, eğitim sürecinin henüz başındaki öğrencilerin deprem sonrası eğitim yolculuğu süreci araştırmaya değer görülmüştür. Depremi yaşayan birinci sınıf öğrencilerinin gerek gittikleri okullarda gerek eski okullarına geri döndüklerinde karşılaştıkları durum ve olaylar karşısında süreci nasıl yönettikleri, kullandıkları başa çıkma stratejilerinin onların eğitime bağlılıklarını ve psikolojik durumlarını nasıl etkilediği bu araştırmanın dayanak noktasını oluşturmaktadır. Araştırma sonuçlarının bu yönüyle eğitim psikolojisi ve çocuk psikolojisi alanlarına katkı sunacağı ortadadır. Yine araştırma sonuçlarının afet müdahale planlamaları geliştirilirken uzmanlara ışık tutacağı beklenmektedir. Çocukların deprem sonrası günlük yaşamlarındaki değişimlerin eğitim süreçlerini nasıl etkilediği gösteren bu araştırmanın afet sonrası çocuk psikolojisiyle ilgili çalışmakta olan meslek gruplarına da ışık tutacağı ortadadır. Türkiye'nin deprem ülkesi olduğunu düşünüldüğünde depremin farklı yaş grubundaki çocukların eğitimi üzerindeki etkilerini inceleyen çalışmaların zamanla artacağı düşünülmektedir. Araştırmanın bu yönüyle de konu üzerinde çalışmayı düşünen araştırmacılara yol göstereceği açıktır. Yine araştırma sonuçlarının gelecekteki krizlerde genç öğrencileri daha iyi desteklemek için eğitimcilere, politika yapıcılara ve afet müdahale ekiplerine değerli bilgiler sunarak birinci sınıf öğrencilerinin bu tür zorlu koşullardaki hassas tecrübelerine ışık tutacağı umut edilmektedir.

2. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş depremini yaşayan ve Adıyaman ilinde ikamet eden ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin deprem nedeniyle yaşadıkları göç sürecinde eğitim yolculuklarını incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada nitel araştırma desenlerinden durum çalışması deseni kullanılmıştır. Durum çalışmaları güncel bir olay ya da olguyu kendi doğal ortamında derinlemesine inceleyerek (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 289) ayrıntıları tanımlamak, görmek amacıyla yapılmaktadır. Yine durum çalışmaları var olan durumla ilgili olası açıklamalar geliştirmek, olayı veya olguyu değerlendirmek amacıyla da kullanılmaktadır (Büyüköztürk vd., 2018: 23). Durum çalışmaları araştırma sorularının hazırlanması, alt problemlerin geliştirilmesi, analiz edilecek bölümün belirlenerek çalışılacak durumun tespit edilmesi, görüşülecek bireylerin seçilmesi, görüşme sonrası elde edilen verilerin analizi, yorumlanması ve değerlendirilmesi aşamalarından oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 292). Bu araştırmada deprem sonrası eğitim süreci bir durum olarak ele alınmış ve bu durumla ilgili öğrenci görüşleri derinlemesine incelenmiştir.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2023-2024 yılı eğitim öğretim yılı Adıyaman merkez ilçede aynı okulun farklı iki şubesine giden 18 1.sınıf öğrencisi oluşturmaktadır. Çalışma grubu 10 kız, 8 erkek öğrenciden oluşmaktadır. 06.02.2023 tarihli Kahramanmaraş depremini yaşayan ve Adıyaman ilinde ikamet eden ilkokul birinci sınıf öğrencilerinin deprem nedeniyle yaşadıkları göç sürecinde eğitim yolculuklarını incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada örneklem grubu belirlenirken amaçlı örnekleme türlerinden tipik durum örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme araştırmacının belirlediği ya da

aradığı özelliğe sahip durumdaki bireylerle çalışma grubunu oluşturmasıdır. Tipik durum örneklemesinde ise evrende veya grupta en tipik, durumu temsil etme kabiliyeti en yüksek bireyler seçilerek araştırma hakkında daha derin bilgiler elde edilmeye çalışılmaktadır (Cohen vd., 2021: 218-219). Araştırmanın yapıldığı okulun bulunduğu bölge Adıyaman ilinde depremde büyük oranda zarar gören yerlerin başında gelmektedir. Araştırmaya gönüllü olarak katılan 18 öğrenciyle görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

2.3. Veri Toplama Süreci

Veriler öğrenciler için hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla 01.01.2024-20.01.2024 tarihleri arasında toplanmıştır. Görüşme öncesi gerekli kurumlardan resmi izinler alınmıştır. Öğrencilerle görüşmeden önce velilerinin onayı veli onam formu aracılığıyla alınmıştır. Ayrıca görüşme öncesinde öğrencilere görüşme hakkında bilgi verilmiş, kendilerini rahat hissedebilecekleri bir ortamda görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler genellikle 15-20 dakika arasında sürmüştür ve öğrencinin bilgisi ve izni dahilinde ses kaydı alınmıştır.

2.4. Araştırmanın Geçerlik ve Güvenirliği

Araştırmada veriler toplanırken ve analiz edilirken geçerlik ve güvenirlik için birtakım önlemler alınmıştır. Görüşme formu hazırlanırken önyargılı ve yönlendirme içeren sorular hazırlanılmasından kaçınılmıştır. Görüşmeler ilköğretim ikinci sınıf öğrencileriyle yapıldığı için sorular öğrencilerin yaşı gözönüne alınarak doğru seviyede sunulmaya çalışılmıştır. Görüşme formları hazırlandıktan sonra uzman görüşü alınarak kapsam ve görünüş geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Görüşmeler tamamen gönüllülük esasına bağlı olarak yürütülmüştür. Görüşme öncesi karşı tarafa araştırma hakkında yeterince bilgi verilmiştir. Görüşülen kişiye kimliğinin gizli tutulacağı belirtilerek sorulara rahatça cevap vermesi sağlanmaya çalışılmıştır. Araştırmacı görüşme esnasında kendi düşüncelerini

yansıtmaktan ve yönlendirmekten kaçınmıştır. Sorular yöneltildikten sonra karşı tarafın tamamen anladığından emin olunduktan sonra soruyu cevaplanması istenmiştir. Görüşme esnasında karşı tarafın bilgisi dahilinde ses kaydı alınmıştır. Yanıtlar yazıya dökülürken ses kaydı birebir aktarılmıştır. Yanıtlar yazıya döküldükten sonra ses kaydı tekrar dinlenerek yazı dili ile ses kaydı arasında birlik sağlanmıştır. Sorular görüşülen tüm kişilere aynı sırayla sorulmuştur. Görüşmeler araştırmacı ile görüşülen öğrencinin yalnız olduğu, öğrencinin kendini rahat hissettiği okul ortamında yapılmıştır. Görüşme süresince karşı tarafın cevap vermesi için herhangi bir süre kısıtlaması uygulanmamıştır. Karşı tarafa cevap vermesi için yeterince süre tanınmıştır. Görüşmelerden elde edilen veriler iki araştırmacı tarafından analiz edilmiştir. İki araştırmacının elde ettiği analiz sonuçları birbiriyle karşılaştırılmış ve mutabakat sağlanmıştır.

2.5. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veriler yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla toplanmıştır. Yarı yapılandırılmış görüşme soruları hazırlanırken araştırma amacı ve yarı yapılandırılmış görüşme formu geliştirilme ilkeleri (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 136-145) göz önünde bulundurularak taslak görüşme formu hazırlanmıştır. Sorular 2 ilkokul ikinci sınıf öğrencisine ve 2 sınıf öğretmenine inceletilerek birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Bu düzenlemeler öğrencilerin seviyesine uygun olmayan anlayamadıkları kelimelerin değiştirilmesi ve daha anlaşılır cümlelerle soruların ifade edilerek güncellenmesi yoluyla olmuştur. Alan uzmanına gönderilen taslak form yapılan değişikliklerle uygulamaya hazır hale getirilmiştir. 2 tane ilkokul öğrencisiyle yapılan pilot görüşme sonrasında formda anlaşılır olmayan veya farklı anlaşılan sorular olmadığı görülerek görüşmelere başlanmıştır.

2.6. Verilerin Analizi

Araştırma verileri betimsel analize tabi tutulmuştur. Veri analizinde çerçeve oluşturma, verilerin temalara işlenmesi, bulguların tanımlanması ve yorumlanması aşamaları takip edilmiştir. Verilerin kategorize edileceği temalar daha önce araştırmacı tarafından belirlenmiş, temalandırma bu doğrultuda yapılmış, gerektiği yerlerde katılımcı ifadeleri doğrudan verilmiştir. Verilerin sistemli ve düzenli bir şekilde okuyucuya sunulması amaçlanmıştır (Yıldırım ve Şimşek, 2018: 239-240). Veriler analiz edilirken öğrencilerin gerçek isimleri kullanılmayarak Ö1, Ö2, Ö3... şeklinde kodlanmıştır.

3.Bulgular

Bu bölümde öğrencilerle yapılan görüşme verilerinin analizine dair bulgular yer almaktadır.

3.1. Öğrencilerin Deprem Sonrası Okula Devam Edemedikleri Döneme İlişkin Görüşlerine Dair Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi olan “Öğrencilerin deprem sonrası okula devam edemedikleri döneme ilişkin görüşleri nelerdir?” kapsamında öğrencilere iki soru sorulmuştur. İlk soru Öğrencilere depremde arkadaşları, öğretmenleri veya yakın çevrelerinden vefat eden olup olmadığı, vefat eden varsa bu durumu nasıl atlatmaya çalıştıkları, ikinci soru deprem sonrasında okula devam edemedikleri kısa süre içerisinde neler yaşadıkları ve hangi duyguları hissettikleri sorusu yöneltilmiştir.

3.1.1. Depremde Yaşanan Kayıplar ve Öğrencilerin Baş Etme Süreçlerine Dair Bulgular

Öğrencilere depremde arkadaşları, öğretmenleri veya yakın çevrelerinden vefat eden olup olmadığı, vefat eden varsa bu durumu nasıl atlatmaya çalıştıkları sorulmuştur. Öğrencilerin 8 tanesi herhangi bir yakınıni kaybetmediğini ifade etmiştir (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö6, Ö11, Ö13, Ö16). Bu öğrenciler herhangi bir yakınıni kaybetmediği için çok mutlu olduklarını, bunun için şükrettiklerini, eğer ölen olsaydı çok üzüleceklerini düşündüklerini, depremden hemen sonra sevdikleri için çok endişelendiklerini ve onlardan iyi haber gelince mutlu olduklarını belirtmişlerdir.

Ö2: “Arkadaşlarım ya da öğretmenime bir şey olmadı. Onlara bir şey olsaydı çok üzülürdüm. Depremden sonra onlara bir şey oldu diye çok endişelendim. Onlar benim ailem gibi. İyi ki varlar. Hepsini çok seviyorum.”

10 öğrenci ise okul müdür yardımcıları, sınıf arkadaşları, teyze, dayı, yenge, kuzen, amca, komşu, arkadaşlarının aileleri gibi yakın veya uzak tanıdıklarından vefat edenler olduğunu belirtmiştir (Ö4, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö12, Ö14, Ö15, Ö17, Ö18). Öğrenciler vefat edenler için çok üzüldüklerini, onların yıkılan evlerinin önünden geçerken hatırlayıp üzüldüklerini anlatmışlardır. Öğrenciler yaşadıkları durumun acı verici olduğunu, ölüm haberlerini duyduklarında ilk başlarda sürekli ağladıklarını, ölenleri unutamadıklarını, yakınları ölmesin diye ailelerinin ellerinden geleni yaptıklarını ama kurtaramadıklarını, şimdi bile mutsuz olduklarını, onları çok özlediklerini, bir daha böyle bir şey yaşanmasını istemediklerini ifade etmişlerdir.

Ö8: “Evet, oldu. Okuldan arkadaşım Ömer Faruk ailesiyle vefat etti. Evlerinin oradan geçmemeye çalışıyorum. Onların güzel bir yerde olduğunu hayal ederek almışmaya çalışıyorum.”

3.1.2. Okula Ara Verilen Dönemde Yaşananlara Dair Bulgular

Öğrencilere birinci alt problem kapsamında ikinci soru olarak deprem sonrasında okula devam edemedikleri kısa süre içerisinde neler yaşadıkları ve hangi duyguları hissettikleri sorusu yöneltilmiştir. Öğrenciler tüm eşyalarının evde kaldığını, günlük ihtiyaçlarını gideremediklerini, Adıyaman'da kalacak yerleri olmadığı için taşınmak zorunda kaldıklarını, farklı yerlere yolculuk yaptıklarını, oralarda barınma ihtiyaçlarını karşılamaya çalıştıklarını dile getirmişlerdir. Bazı öğrenciler (Ö8, Ö14, Ö17) deprem nedeniyle il merkezi çok hasar aldığı için köylerine gittiklerini, orada çok kalabalık bir şekilde yaşamak zorunda kaldıklarını ifade etmişlerdir. Bazı öğrenciler ise hasar alan evlerinin önüne çadır kurduklarını belirtmiştir. Öğrenciler bu süreçte genel olarak duygu durumlarının karışık olduğunu, yaşadıklarının şaşkınlığı yanı sıra kaybettikleri yakınlarının üzüntüsünü yaşadıklarını belirtmiştir. Bazı öğrenciler okullarına bir daha dönemeyecekleri gibi karamsar düşüncelere kapıldığını (Ö3, Ö8, Ö13, Ö14), öğretmeni ve arkadaşlarının hayatından endişe ettiklerini, onları bir daha hiç göremeyecekleri endişesi yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Öğrenciler okuldan uzak kalınca hayatlarının bomboş olduğunu, sevdiklerini hayal ederek günlerini geçirdiklerini, Adıyaman diye bir yer kalmadı diyerek bir daha hiç dönemeyecekleri endişesi taşıdıklarını, evleri olmadığı için düzenlerinin bozulduğunu ve bu durumun onları çok üzdüğünü ifade etmişlerdir.

Ö13: *“Depremde okul formam, çantam içeride kalmıştı. Ben nasıl okula gideceğim demiştim. Arabada kaldık. Sonra köye gittik. Ben köyde okula gidemediğim için çok üzüldüm. Arkadaşlarımı ve öğretmenimi çok özledim. Adıyaman diye bir yer kalmadı diyorduk. Okulumuza tekrar dönememekten korkuyorduk. Çünkü her yer yıkılmıştı. İnsanların evleri yıkılmıştı. Biz araba içindeyken bile yer sallanıyordu ve ben çok korkuyordum, ağlıyordum.”*

Ö4: *“Depremden sonra evim yok, okulum yoktu. Arkadaşlarım yoktu. Haber alamıyordum. Ders çalışamıyordum. Kitabım, defterim yoktu. Okul olmadığı için çok üzülüyordum. Bir süre sonra okullar açıldı ama ben kendi okuluma gidemedim. Çünkü uzak bir yerde çiftlikte kalıyorduk. Başka bir okula gitmek zorunda kaldım. O okula da alışamadım. Öğretmenim ve arkadaşlarım iyiydi ama kendi okulumu, arkadaşlarımı, öğretmenimi çok özliyordum.”*

3.2. Deprem Sonrası Eğitim İçin Başka Bir İle Taşınan Birinci Sınıf Öğrencilerinin Karşılaştığı Bilişsel ve Duygusal Zorluklara İlişkin Bulgular

Araştırmamanın ikinci alt problemi “Deprem sonrası eğitim için başka bir yere taşınan birinci sınıf öğrencilerinin karşılaştığı bilişsel ve duygusal zorluklar nelerdir?” kapsamında öğrencilere 3 soru sorulmuştur. Birinci soru kendi okulları açılana kadar eğitimlerine nerede ve nasıl devam ettikleri, ikinci soru deprem sonrası gittikleri yeni okullarında onları mutlu ve mutsuz eden durumlar olup olmadığı, üçüncü soru deprem sonrası gittikleri yeni okulda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişimlerinin nasıl olduğu, onlara uyum sağlayıp sağlayamadıklarıdır.

3.2.1. Öğrencilerin Eğitimlerini Devam Ettirdikleri Yerlere ve Deneyimlerine Dair Bulgular

İkinci alt problem kapsamında öğrencilere kendi okulları açılana kadar eğitimlerine nerede ve nasıl devam ettikleri sorulmuştur. Öğrenciler bu soruya Antalya, İzmir, Mardin, Karaman, Mersin, Samsun, İstanbul, Gaziantep, Ankara, Batman, Şanlıurfa gibi farklı illerde eğitimlerine devam ettiklerini dile getirmişlerdir. Öğrenciler okula anne babasıyla, okul servisiyle, dedesiyle, amcasıyla gidiş geliş yaptıklarını ifade etmiştir.

Ö2: “Mersin’de okula gittim. Oradaki öğretmenimi de seviyordum ama buradaki öğretmenim kadar değil. Oradaki arkadaşlarıma çok ısınamadım. Onlar da beni sevmediler bence. Adıyaman’daki arkadaşlarımı daha çok seviyorum. Bir daha onlardan uzak kalmak istemiyorum.”

3.2.2. Yeni Okullarda Mutluluk ve Mutsuzluk Sebeplerine Dair Bulgular

Öğrencilere deprem sonrası gittikleri yeni okullarında onları mutlu eden durumlar olup olmadığı, olduysa bunları dile getirmeleri istenmiştir. Bu soruya öğrencilerin bir kısmı olumlu yanıt verirken bir kısmı da gittikleri okulda kendilerini mutlu eden bir durum olmadığını belirtmiştir. Öğrenciler (Ö3, Ö4, Ö5, Ö6, Ö7, Ö9, Ö10, Ö11, Ö12, Ö13, Ö14, Ö15, Ö17, Ö18) mutlu eden durumları sıralarken; yeni arkadaşlarının olması, arkadaşlarının kendisiyle iyi anlaşması, öğretmenlerinin onlara iyi davranması, okul müdürünün olumlu davranışları, okuldaki öğrenci, öğretmen ve velilerden gelen hediyeler, tanıdık akraba çocuklarıyla aynı okulda olmak, sınıftaki eğlenceli etkinlikler, gittikleri okulda başka yerlerden gelen depremzede öğrencilerin varlığı, okul binasının fiziksel görünümünün cezbedici olması, teneffüs süresinin uzun olması, öğlen yemeğinde okul yemekhanesinde arkadaşlarıyla vakit geçirmek, okula giderken yolun doğayla iç içe olması ve bu yürüyüşten keyif alma gibi gerekçeler sunmuşlardır.

Ö17: “Bana çok iyi davrandılar. Öğretmenim iyiydi. Kuzenim Yasin’le beraber aynı okula gittik. Orada çok arkadaşım oldu. Benim gibi depremzede çocuk vardı. Onlarda farklı yerlerden gelmişti. Okuldakiler hepimize çok iyi davrandılar.”

Gittiği okulda mutsuz olan öğrenciler ise (Ö1, Ö2, Ö8, Ö16) bu durumu eski öğretmenlerini ve arkadaşlarına özlem duyma, yeni gittiği okulda herkesi yabancı olarak görme, arkadaşlarının dışlaması gibi gerekçelerle açıklamışlardır.

Ö2: *“Okulda beni mutlu eden hiçbir şey yoktu. Okulu sevmeye çalıştım ama olmadı. Zaten sonra bıraktım. Oradaki arkadaşlarım beni aralarına almıyorlardı. Üzüldüm. Kuzenimde benimle aynı okuldaydı ama o ana sınıfı olduğu için teneffüse çıkamıyordu.”*

Öğrencilere deprem sonrası gittikleri yeni okullarında onları mutsuz eden durumlar olup olmadığı, olduysa bunları dile getirmeleri istenmiştir. Bazı öğrenciler (Ö4, Ö6, Ö12, Ö17) onları mutsuz edecek herhangi bir durumun yaşanmadığını ifade etmiştir. Bazı öğrenciler ise (Ö1, Ö2, Ö3, Ö5, Ö7, Ö8, Ö9, Ö10, Ö11, Ö13, Ö14, Ö15, Ö16, Ö18) mutsuz olmalarının gerekçelerini detaylandırmışlardır. Arkadaşlarının onlarla dalga geçmesi, dışlaması, oyuna almamaları, küçümsemeleri, sınıf öğretmeninin ayrımcılık yapması, ilk başlarda herkesten utanmaları, öğretmenlerinin sinirli olması, sınıftaki öğrencilerin çok yaramaz olması, sınıfın genellikle gürültülü olması, sınıfların kalabalık olması gibi gerekçeler sıralamışlardır. Bazı öğrenciler ise gittikleri okulda mutlu olduğunu ama Adıyaman’daki öğretmen ve arkadaşlarını özledikleri için üzüldüklerini belirtmiştir.

Ö10: *“Öğretmenin ayrımcılık yapması, başka çocukların bana karışması. Bazı arkadaşlarımla beni dışlaması. Bazı kişilerin beni sevmemesi, bana inanmamaları, beni sevmemeleri, beni oyuna almamaları. Bana karışmaları, beni düşünmemeleri, benle ara sıra dalga geçmeleri. Bana futbolda kötü olduğumu söylemeleri.”*

3.2.3. Yeni Okullarda İletişim ve Uyum Sürecine Dair Bulgular

Öğrencilere deprem sonrası gittikleri yeni okulda öğretmenleri ve arkadaşlarıyla iletişimlerinin nasıl olduğu, onlara uyum sağlayıp sağlayamadıkları sorusu yöneltilmiştir. Öğrenciler; yeni sınıfa alışmanın zor olduğunu, ilk başta hepsinin yabancı geldiğini ve bu nedenle iletişim kurmakta sıkıntı yaşadıklarını,

öğretmeninin kendisini önemsemediğini, sınıfta yaramaz bir çocuğun zorbalığına maruz kaldığı için içine kapandığını, uyum sağlayamadığı için kısa bir süre okula gidip sonra bıraktığını, arkadaşları kendine acıdığı için kendini kötü hissederek kimseye yanaşmadığını, deprem dolayısıyla psikolojisinin bozulduğunu ve bu nedenle kimseyle iletişime geçmek istemediğini, sınıf arkadaşları kavgacı olduğu için onlardan uzak durdukları gibi gerekçeler ortaya koymuşlardır.

Ö16: *“Uyum sağlayamadım. Çünkü okula gitmedim. 20 gün falan gittim. Annem beni evde çalıştırdı.”*

İletişimlerinin iyi olduğunu belirten öğrenciler ise arkadaşlarının onları anladığını ve destek olduğunu, ilk zamanlar arkadaşlık kurmakta zorlandıklarını ama zamanla bunu aştıklarını, öğretmenin destek olduğunu belirterek iletişimlerinin iyi olduğunu ifade etmişlerdir.

3.3. Öğrencilerin Deprem Sonrası Eski Okullarına Dönüş Sürecindeki Görüşlerine Dair Bulgular

Bu bölümde araştırmanın üçüncü alt problemi olan “Öğrencilerin depremi yaşadıkları eski illerindeki okullarına döndükten sonraki sürece ilişkin görüşleri nelerdir?” kapsamında 4 soru yöneltilmiştir. Bu sorulardan birincisi depremden sonra eski sınıflarına döndüklerinde yaşadıkları olumlu ya da olumsuz durumlar, ikincisi okullarına döndüklerinde yaşadıkları duygular, üçüncü soru okullarına geri döndükten sonra okul çalışanlarının ve ailelerinin kendilerine destek olup olmadıkları, dördüncü soru depremin eğitimlerini genel olarak nasıl etkilediği yöneltilerek onların süreci değerlendirmeleri istenmiştir.

3.3.1. Eski Okullara Dönüşte Yaşanan Olumlu ve Olumsuz Durumlar

Öğrencilere depremden sonra eski sınıfına döndüklerinde yaşadıkları olumlu ya da olumsuz durumlar olup olmadığı sorusu yöneltilmiştir. Öğrenciler; olumlu

durumlar olarak arkadaşlarına ve öğretmenlerine kavuştukları için mutlu olduklarını (Ö1, Ö10, Ö12), ruhsal olarak daha iyiye gittiklerini, sınıfa yeni gelen arkadaşları olduğunu (Ö3) ve bu durumun onları mutlu ettiğini dile getirmişlerdir.

Olumsuz durum olarak ise; arkadaşlarından başka yerlere gidenler olduğu için üzüldüklerini (Ö5, Ö9, Ö11, Ö16), derslerden geri kaldıkları için endişe ettiklerini, okula giderken yolda yıkılmış bina enkazları görüp korktuklarını (Ö7, Ö13), o görüntüler nedeniyle depremi sık sık hatırlayıp üzüldüklerini (Ö18), eski okuldaki arkadaşlarını ve öğretmenlerini özlediklerini, deprem olur korkusuyla sınıfa girmek istemediklerini (Ö8), kendilerini güvende hissetmek için ebeveynlerini okul bahçesinde beklettiklerini ifade etmişlerdir. Ö6 öğretmenleri tayin isteyip gidince sınıfları dağıtıldığı için eski sınıfını bulamayıp üzüldüğünü, Ö12 Şanlıurfa'daki okulu daha güzel olduğu için Adıyaman'daki okuluna dönünce kendini kötü hissettiğini dile getirmiştir.

Ö13: *“Okuluma gittiğimde bazı arkadaşlarım yoktu bazı arkadaşlarım vardı. En güzel şey öğretmenimin başka bir yere gitmemesiydi. Biz okula giderken yolda yıkılmış evler vardı, onlar bizi üzdü. Her yer çok kötüydü. Evler, yollar çok kötüydü. Okula giderken korka korka gidiyorduk.”*

3.3.2. Eski Okullara Dönüşteki Duygusal Tepkilere Dair Bulgular

Öğrencilere eski okullarına geri döndüklerinde ne hissettikleri sorulmuştur. Öğrenciler okula döndüklerinde sevinçli olduklarını (Ö1, Ö16), okullarına kavuşmanın onları mutlu ettiğini (Ö11), öğretmenine ve arkadaşlarına kavuşarak hasret giderdiklerini, sınıflarıyla ders işlemeyi hikaye okumayı özlediklerini (Ö10), her şeye yeniden başlayacakları için heyecanlı olduklarını, eskiye göre daha enerjik daha sakin hissettiklerini, Adıyaman'a dönmenin onları mutlu ettiğini (Ö18), öğretmen ve arkadaşlarına kavuşamayacakları endişesinin son

bulduğunu (Ö2), okulun tamir edilip boyatıldığını görünce (Ö3) sevindiklerini vurgulamışlardır.

Ö15: *“Kendimi çok enerjik, çok mutlu, çok huzurlu, çok sakin, çok iyi hissettim. Say say say say bitmez.”*

Okuluna geldiğinde üzülen öğrenciler ise buna gerekçe olarak eski okullarını daha çok sevdikleri için buraya dönmenin onları mutsuz ettiğini (Ö12), deprem sonrasında sınıfa ait eşyalar çalındığı için üzüldüklerini (Ö7), okulun etrafındaki yerlerin yıkık olmasının onları kötü etkilediğini, sınıftan giden arkadaşlarını göremedikleri için üzüldüklerini (Ö17) dile getirmişlerdir.

Ö7: *“İyi hissettim. Çünkü hiçbir şey değişmemişti. Öğretmenim ve arkadaşlarım hepsi iyiydi. Sadece okulumuzun etrafında yıkık yerler çoktu. Yollar çok kötüydü. Sınıfımızdaki eşyalar depremden sonra çalınmıştı. Ona da üzüldüm.”*

3.3.3. Okul Çalışanları ve Ailelerin Destek Sürecine Dair Bulgular

Öğrencilere okullarına geri döndükten sonra okul çalışanlarının (sınıf öğretmeni, rehber öğretmen vb.) deprem sonrası kendilerini daha iyi hissetmeleri için çaba gösterip göstermedikleri sorulmuştur. Öğrencilerin tamamı bu soruya okul çalışanlarının kendilerini daha iyi hissetmeleri için çaba gösterdiği yönünde yanıt vermişlerdir. Sınıf ve rehber öğretmenlerinin onları rahatlatıcı konuşmalar yaptığını, deprem sırasında ve sonrasında yapılması gerekenleri anlatarak onları bilgilendirdiklerini, okul binasının durumuyla ilgili bilgi vererek onların kendilerini daha güvende hissetmelerini sağladıklarını ifade etmişlerdir. Öğretmenlerinin deprem sonrası okula uyum sağlayabilmeleri için derslerde bol bol etkinlik yapması, onları mutlu edecek çalışmalar planlaması, okulda aileleri yanlarında yokken korkmamaları gerektiğini söylemesi ve hep yanlarında olup onları koruyacaklarını ifade etmeleri öğrencileri sevindirmiştir. Ö16 ise diğer

öğrencilerin aksine öğretmenlerinin deprem konusu açıldığında hemen konuyu kapatarak konuşmaktan kaçınıp onların tekrar üzülmelerini engellemeye çalıştığını ifade etmiştir. Öğrenciler; okul çalışanlarının bu süreçte kendilerine güler yüzlü davrandığını, öğretmenlerinin ise eskiye göre daha anlayışlı ve samimi davrandığını, onlar mutlu olsun diye herkesin elinden geleni yaptığını belirttiler.

Ö10: *“Beni teselli ettiler. Bana destek çıktılar. Bu süreçle ilgili konular anlattılar. Dediler ki bu birçok kişinin başına geldi. Bizim okulumuz çok sağlam, inşallah bu büyüklükte bir deprem bir daha olmaz. Olursa da korkmayın, çok sağlam bu okul. Hayatta yıkılmaz dediler. Sakın korkmayın ben size gözüm gibi bakıyorum size hiçbir şey olmaz sakın üzülmeyin dediler. Benden desteklerini esirgemediler. Dersler konusunda da bana yardımcı oldular.”*

Öğrencilere deprem sonrası büyüklerinin (öğretmen, aile, akrabalar vb.) eğitim süreçlerinin aksamaması için neler yaptıkları ve yapılanların yeterli olup olmadığı sorulmuştur. Bu soruya yanıt veren bazı öğrenciler yapılanları yeterli bulurken bazıları yetersiz bulduklarını ifade etmiştir. Deprem sonrası aile desteğini yeterli bulan öğrenciler eğitimleri aksamasın diye ailelerinin gittikleri yerde hemen okula yazdırdığını, onlara ders çalıştırdığını, eksiklerini kapatmaya çalıştıklarını, okul ihtiyaçlarını hemen karşıladıklarını, kaynak kitap ve hikaye kitapları konusunda ailelerinin elinden geleni yaptığını, ders çalışmaları konusunda telkinde bulunduklarını vurgulamışlardır. Öğretmenlerinin ise deprem sonrası okula dönüşte onların akademik başarıları düşmesin diye çok çalıştığını, yaz ayında telafi kursu açtığını, sık sık onları arayıp sorduğunu ifade etmişlerdir.

Ö4: *“Herkes bize yardımcı oldu. Evimiz yok, üstümüz yoktu. Ailem beni okula yazdırdı. Dedem okula götürdü. Öğretmenim derslerimde daha iyi olmam için uğraştı.”*

Ö11: *“Yapılanlar yeterli değildi. Fakat öğretmenimde ailemde elinden gelen herşeyi yaptılar. Öğretmenim kurs açtı. Elinden gelen her şeyi yaptı. Annem, ben ve ablalarım okuldan geri kalmayalım diye bizi Antep’e götürdü.”*

3.3.4. Depremın Eğitim Üzerindeki Etkilerine Dair Bulgular

Öğrencilere size göre deprem sizin eğitiminizi genel olarak nasıl etkiledi sorusu yöneltilerek onların süreci değerlendirmeleri istenmiştir. Bu soruya öğrencilerin çoğu depremin eğitimlerini olumsuz yönde etkilediği yönünde cevaplar vermiştir. Bu öğrenciler depremin onların ruhsal sağlığını etkilediğini, gittikleri şehirde okula devam etseler de kendilerini derse veremediklerini, deprem sonrası okula devam edemedikleri sürede eğitimlerinin aksadığını, okumalarının yavaşladığını, gittikleri okulda uyum sürecinin derslerini etkilediğini, depremin kendilerinde yarattığı üzüntünün derslerine odaklanmayı azalttığını, ailelerinden vefat edenler olduğu için sık sık onları hatırladıklarını ve beyinlerinin yaşadıkları travmayla yorulduğunu, gittikleri yerde okula zorla gittiklerini hatta bir süre devam edip bıraktıklarını belirtmişlerdir.

Ö3: *“Deprem eğitim hayatımı kötü etkiledi. Çünkü okullar kapandı. Okullar kapalı olduğu için eğitimimizden geri kaldık. Evimiz hasar aldığı için şu an köyde kalıyoruz. Her gün köyden Adıyaman’a geliyorum. Bu da beni çok yoruyor.”*

Ö6: *“Depremde benim okulum yıkıldı. Annemin teyzesi öldü. Eski öğretmenim de gitti. Okul değiştirdim. Ben bunların hepsini yaşadığım için çok üzülüm. Derslerden de geride kaldım.”*

Eğitiminin olumsuz etkilenmediğini belirten Ö1 ise düşüncelerini aşağıdaki cümlelerle ifade etmiştir.

Ö1: *“Kötü etkilemedi. Antalya’da okula gittim. Okumayı ve yazı yazmayı unutmadım. En azından öğrenmeye çaba gösterdim. Bu da beni mutlu etti.”*

3.4. Ekstra Görüşler ve Dileklere Dair Bulgular

Öğrencilere bu sorular dışında başka eklemek istedikleri bir şey olup olmadığı sorulmuştur. Bu soruya bazı öğrenciler eklemek istedikleri herhangi bir şey olmadığını söylerken 7 öğrenci eklemek istediklerini aşağıdaki cümlelerle ifade etmiştir.

Ö1: *“Şimdiki sınıfımı, arkadaşlarımı, öğretmenimi çok seviyorum.”*

Ö2: *“Bir daha deprem olmasın, olursa çok korkarım.”*

Ö4: *“Depremde okula gidemedik. Arkadaşlarımızı göremedik. Öğretmenimizi göremedik. Bize yardım dağıtılmıyorsa biz dışarda soğukta donacaktık, bir de aç kalacaktık.”*

Ö7: *“Depremden çok etkilendim. İnşallah kimsenin evine bir şey olmaz.”*

Ö8: *“Evet, var. Bir daha o günleri hatırlamak istemiyorum. Zaten depremden önceki evimizin ve diğer binaların enkazını okula gidip gelirken hep görüyorum ve çok üzülüyorum.”*

Ö9: *“İnşallah bir daha böyle bir deprem olmaz.”*

Ö17: *“İnşallah o felaket bir daha yaşanmaz. Herkes kendi evinde sevdikleriyle yaşar. Hepimiz bir arada oluruz.”*

3. TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırmanın birinci alt problemi olan öğrencilerin deprem sonrası okula devam edemedikleri döneme ilişkin görüşlerinin incelenmesi sonucu elde edilen bulgulara göre öğrencilerin yarısından fazlasının depremde herhangi bir yakınına kaybettiği, kayıp sonrasında acı verici duygu ve durumlar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır. Yine öğrencilerin depremde okuldan uzak kaldıkları süreçte duygu durumlarının karışık olduğu; üzüntü, endişe, korku gibi olumsuz duygular yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Gökler Danışman ve Okay (2017) çalışmalarında travmatik deneyim yaşayan çocuklarda bu tepkilerin görülebileceğinin altını çizmiştir. Karabatak ve Alanoğlu (2023) çalışmalarında deprem sonrası çocuklarda korku, kaygı, öğrenmeye odaklanamama, huzursuzluk, mutsuzluk, çaresizlik gibi olumsuz duyguların ortaya çıkabileceğini belirtmişlerdir. Sönmez (2022) çalışmasında deprem sonrası incinebilir grupların başında gelen çocuklarda kaygı, korku, gelişim döneminde gerileme, donukluk, ani öfke patlamaları gibi durumların olabileceğini ifade etmiştir. Araştırmanın bir başka sonucu da öğrencilerin tamamının evinin depremden hasar aldığı ve bunun sonucu olarak barınma sorunu yaşadıkları, köylere ya da il dışına gitmek zorunda kalmalarıdır. Öğrenciler deprem sonrası giyim, beslenme, barınma gibi birçok sorunla karşı karşıya kalmıştır. Darga (2023) da yaptığı çalışmada çocukların barınma sorunu yaşadıklarını ifade etmiştir. Çalışmasında çocukların araba, köy evi vs. gibi yerlerde barındıklarını belirtmiştir. Gürbüz ve Koyuncu (2023) da çalışmalarında depremin çocuklar üzerinde fiziksel, sosyal ve psikolojik gibi birçok açıdan etkisi olabileceğinin altını çizmiştir. Lora-Suarez vd. (2002) ise yaptıkları çalışmada deprem sonrası çocuklarda salgın hastalıklar baş gösterdiğini tespit etmiştir. Goenjian vd. (1995)'nin Ermenistan'da 1988 yılında

yaşanan deprem sonrası okul çağındaki çocuklarla yaptıkları çalışmada travma sonrası stres bozukluğu ve depresif bozukluğun yaygın olduğunu ortaya koymuştur. Doostgharin (2009) depremin çocuklar ve gençler üzerindeki psikolojik etkilerine değinmiştir. Çalışmaların sonuçları incelendiğinde bu araştırmayla benzerlik gösterdikleri görülmektedir.

Araştırmanın ikinci alt problemi olan öğrencilerin göç ettikleri ilde kayıt yaptırdıkları yeni okullarında yaşadıkları eğitim sürecine ilişkin görüşleriyle ilgili bulguların incelenmesi sonucunda, öğrencilerin ailelerinin geçici olarak taşındığı şehirlerde eğitimlerinde devam ettikleri görülmüştür. Öğrenciler Antalya, İzmir, Mardin, Karaman, Mersin, Samsun, İstanbul, Gaziantep, Ankara, Batman, Şanlıurfa gibi farklı illerde eğitimlerine devam etmişler ve bu süreçte olumlu ya da olumsuz durumlarla karşılaşmışlardır. Bazı öğrenciler gittikleri yeni okula uyum sağlarken, bazıları sağlayamamıştır. Uyum sağlayamayan öğrencilerden bir süre sonra okulu bırakanlar olmuştur. Aral (2023) çalışmasında deprem sonrası orta çocukluk dönemindeki çocuklarda ebeveynlerinden ayrılma korkusu, depremi tekrar yaşamaktan korkma gibi nedenlerle okula gitmek istememe durumuyla karşılaşılabilirliğini belirtmiştir. Aral (2023) çalışmasıyla bu çalışma örtüşmektedir. Yine Danışman ve Okay (2017) çalışmalarında travmatik deneyim yaşayan çocukların sosyal becerilerde sorun yaşayabileceğini, sosyal ipuçlarını yanlış yorumlayabileceklerini belirtmiştir. Yeni okuluna uyum sağlayamayan öğrencilerin Danışman ve Okay (2017)'ın ifade ettiği durumu yaşamış olma ihtimali yüksek olabilir. Limoncu ve Atmaca (2018) çalışmalarında deprem travması yaşamış okul çağı dönemindeki çocukların okula gitmek istemeyebileceklerini ifade etmiştir. Bu araştırmada öğrencilerin bir kısmı yeni öğretmenine uyum sağlamakta sorun yaşarken bazı öğrenciler arkadaşlarının onlara tutumundan dolayı iletişimde sorun yaşamışlardır. Gittikleri okula uyum sağlayan öğrenciler farklı sebeplerle memnuniyetlerini ortaya koymuşlardır. Okullarında yeni sınıf arkadaşlarının ve öğretmenlerinin

onlara kucak açtığını belirten öğrenciler okula uyumda sıkıntı yaşamamışlardır. Türksoy ve diğerleri (2023) yaptıkları çalışmada öğrencilerin depremde öğrencileri kabullenici bir tutum sergiledikleri sonucuna ulaşmışlardır. Yine Türksoy ve diğerleri (2023) yaptıkları çalışmada öğretmenlere sınıflarındaki depremde öğrencilerde en çok gözlemlenen davranışlar olarak korku, endişe, kaygı, odaklanamama, panik, içe kapanıklık, suskunluk vb. gibi durumlar gözlemlenmiştir. Bu çalışmada da öğrenciler yeni gittikleri okullarında benzer duygular yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Türksoy ve diğerleri (2023) yaptıkları çalışma ile bu çalışmanın sonucu bazı açılardan benzerlik göstermektedir. Bozkurt (2023) çalışmasında depremden kurtulan insanların sürekli geçmişe özlem duyduğunu vurgulamıştır. Bu çalışmada da öğrencilerin verdikleri cevapların çoğunda eski okullarıyla yeni okullarını farklı açılardan kıyasladıkları ve eski okullarına özlem duydukları görülmektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemi olan öğrencilerin deprem sonrası eski sınıflarına döndüklerinde yaşadıkları olumlu ya da olumsuz durumlarla ilgili görüşlerine ilişkin sonuçlar incelenecek olursa 1 öğrenci (Ö12) dışında tüm öğrencilerin eski okullarında döndüklerinde kendilerini daha iyi hissettikleri ortaya çıkmıştır. Öğrenciler eski okullarına döndüklerine her ne kadar sevinse de olumsuz durumlar da yaşamışlardır. Eski arkadaşlarını bulamayan, öğretmeni tayin isteyip farklı ile giden ve bu durumdan dolayı kendini kötü hisseden ya da tekrar deprem olmasından korkan öğrenciler bulunmaktadır. Darga (2023) yaptığı çalışmada çocukların depremin tekrar yaşanmasından korktuklarını ifade etmiştir. Ataç ve Özsezer de (2021) çalışmalarında depremi yaşayan çocuklarda tekrar depremi yaşama ve ebeveynlerinden ayrılma konusunda sıkıntı yaşayabileceklerini belirtmiştir. Limoncu ve Atmaca (2018) çalışmalarında okul çağı dönemi çocuklarının afet olursa yakınlarına ulaşamam endişesi taşıdıklarını, bu nedenle yakınlarından ayrı kalmayı istemeyebileceklerini vurgulamıştır. Ataç ve Özsezer (2021), Darga (2023), Limoncu ve Atmaca (2018)

çalışmalarıyla bu çalışma örtüşmektedir. Öğrenciler eski okullarına döndüklerinde göze çarpan olumsuz bir nokta da okul çevresinde halen yıkılmamış orta hasarlı binaların varlığının onları ürkütmesi ve depremi hatırlatmasıdır. Öğrenciler deprem sonrası süreçte ailelerinin ve öğretmenlerinin onları akademik anlamda desteklemelerine rağmen eğitim süreçlerinin aksadığı konusunda hemfikirdirler. Erbil (2023) çalışmasında deprem sonrası öğrencilerin öğrenme kaybının diğer illerde okullarına devam eden çocuklarla aralarında derin bir uçuruma neden olabileceğinin altını çizmiştir. Yine Erbil (2023) deprem sonrası yaşanan travmanın öğrenme üzerinde olumsuz etkilerinin giderilmesi konusunda hassas davranılması gerektiğini belirtmiştir.

Sonuç olarak; öğrencilerin deprem sonrası ilk başta korku, çaresizlik, endişe gibi olumsuz duyguların yanı sıra fiziksel ihtiyaçlarının karşılanamayışı gibi sebeplerle zorlandıkları, sonrasında aileleriyle farklı illere taşınmak zorunda kaldıkları görülmüştür. Gittikleri okullarda genel olarak eski okullarına özlem duyarak ve kendilerini en başta yabancı gibi gördükleri yeni okullarına alışmaya çalışarak uyum sürecine girmişler fakat hepsi başarılı olamamıştır. Depremi yaşadıkları ile döndüklerinde aileleriyle hayata yeniden başlayarak öğrenme açıklarını kapatmaya çalışmışlardır. Araştırmadan elde edilen sonuçlardan yola çıkılarak aşağıdaki öneriler geliştirilmiştir.

1.Araştırma farklı yaş grubunda ya da farklı bir çalışma grubu üzerinde yapılabilir.

2.Öğrencilerin deprem sonrası duygu durumlarının izlenmesi amacıyla ileriki yıllarda aynı öğrenci grubunun takibine yönelik farklı çalışmalar yapılabilir.

3.Öğrencilerin eğitim sürecini daha derinden incelemek amacıyla aile ve öğretmenlerini de kapsayan çalışmalar yapılabilir.

4.Öğretmenlere travma sonrası çocuk psikolojisi konusunda eğitimler verilebilir.

5.Afetlere hazırlık ve dayanıklılık eğitimi eğitim programlarına entegre edilebilir.

Çıkar Çatışması Bildirimi:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanmasına ilişkin herhangi bir potansiyel çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Destek/Finansman Bilgileri:

Bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve / veya yayınlanması için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Etik Kurul Kararı:

Bu araştırma için Adıyaman Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Alanında Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Kurulundan 05.06.2024 tarih ve 75 numaralı karar sayısı ile etik kurul izni alınmıştır.

KAYNAKÇA

- Aral, N. (2023). "Depremin Çocuklara Etkileri." Çocuk ve Gelişim Dergisi, 6(11), 93-105. <https://doi.org/10.36731/Cg.1299175>
- Ataç M. & Özsezer G. (2021). "Depremden Etkilenen Çocuk ve Ergenlerin Ruhsal Durumu ve Hemşirelik Yaklaşımı." Acil Yardım ve Afet Bilimi Dergisi, 1(1), 22-27.
- Aydoğdu, F. & Fofana, A. (2023). "Depremin Küçük Çocuklar Üzerindeki Etkileri ve Müdahale Programları", International Conference On Trends In Advanced Research, 4-7 Mart, Konya. <https://as-proceeding.com/index.php/ictar/article/view/176>
- Bıyık, M. & Erdoğan, T. (2016). "İlk okuma yazma hazırlık çalışmaları". Susar Kırmızı, F., Ünal, E. (Ed.). *İlkokuma Yazma Öğretimi* (ss. 154-178). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Bozkurt, V. (2023). "Depremin Toplumsal Boyutu." Avrasya Dosyası Dergisi, 14(1), 89- 111.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cohen, L., Manion, L. & Morrison, K. (2021). *Eğitimde Araştırma Yöntemleri*. Çev. Erkan Dinç, Kasım Kiroğlu. Ankara: Pegem Akademi.
- Çubukçu, Z. & Gültekin, M. (2006). "İlköğretimde Öğrencilere Kazandırılması Gereken Sosyal Beceriler." Bilig, 37, 155-174.
- Darga, H. (2023). "6 Şubat Kahramanmaraş Depremlerinde Çocukların Yaşadıkları ve Ebeveynlerinde Tanık Olduğu Duygu Durumları."

- Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 68, 213-248.
<https://doi.org/10.21764/Maeuefd.1341292>
- Doostgharin, T. (2009). "Children Affected by Earthquakes and Their Immediate Emotional Needs." *International Social Work*, 52(1), 96-106. <https://doi.org/10.1177/0020872808093346>
- Dube, A., Moffatt, M., Davison, C. & Bartels, S. (2018). "Health Outcomes For Children In Haiti Since The 2010 Earthquake: A Systematic Review." *Prehospital and Disaster Medicine*, 33(1), 77-88. doi:10.1017/S1049023X17007105
- Erbil, F. (2023). "Türkiye'de Krizler, Afetler ve Çocuk." *Reflektif Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 357-372. <https://doi.org/10.47613/Reflektif.2023.110>.
- Goenjian, A. K., Pynoos, R. S., Steinberg, A. M., Najarian, L. M., Asarnow, J. R., Karayan, I. & Fairbanks, L. A. (1995). "Psychiatric Comorbidity In Children After The 1988: Earthquake In Armenia." *Journal Of The American Academy Of Child & Adolescent Psychiatry*, 34(9), 1174-1184.
- Gökler Danışman, I. & Okay, D. (2017). "Afetlerin Çocuk ve Ergenler Üzerindeki Etkileri Ve Müdahale Yaklaşımları." *Türkiye Klinikleri Journal Of Psychology- Special Topics*, 2(3), 189-197.
- Gözüküçük, M. (2016). "Yapılandırmacılık". Susar Kırmızı, F., Ünal, E. (Ed.). *İlk Okuma Yazma Öğretimi* içinde (ss. 99-140). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Gürbüz, F. & Koyuncu, N. (2023). "Çocuklar ve Deprem", 2. International Conference on Scientific and Academic Research, 14-16 Mart, Konya. <https://As-Proceeding.Com/index.php/ıcsar/Article/View/326>.
- Karabatak, S. & Alanoğlu, M. (2023). "Deprem Sonrası Eğitim Hayatına Dönüş", 11. *Uluslararası Gap Zirvesi Bilimsel Araştırmalar Kongresi*, 15-17 Aralık, Gaziantep.

- Karakuş, U. (2014). "Depremi Yaşamış ve Yaşamamış Öğrencilerin Deprem Algılarının, Metafor Analizi ile İncelenmesi." *Doğu Coğrafya Dergisi*, 18(29), 97-116. <https://doi.org/10.17295/Ataunidcd.31309>.
- Khan, Y. S., Khan, A. W. & Alabdulla, M. (2023). "The Psychological Impact Of The Turkey-Syria Earthquake On Children: Addressing The Need For Ongoing Mental Health Support And Global Humanitarian Response." *European Journal Of Psychotraumatology*, 14(2). <https://doi.org/10.1080/20008066.2023.2249788>
- Limoncu, S. & Atmaca, A. (2018). "Çocuk Merkezli Afet Yönetimi." *Megaron*, 13 (1), 132- 143. DOI: 10.5505/Megaron.2017.49369.
- Lora-Suarez, F., Marin-Vasquez, C., Loango, N., Gallego, M., Torres, E., Gonzalez, M. M., Castaño-Osorio, J. C. & Gómez-Marín, J. E. (2002). "Giardiasis in Children Living in Post-Earthquake Camps From Armenia (Colombia)." *BMC Public Health*, 2(5). <https://doi.org/10.1186/1471-2458-2-5>
- Martin, M. & Waltman, Greenwood, C. (2002). *Çocuğunuzun Okulla İlgili Sorunlarını Çözebilirsiniz. Çev. Fatma Zengin Dağıdır. İstanbul: Sistem Yayıncılık.*
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2013). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.https://megep.meb.gov.tr/mte_program_modul/moduller_pdf/Gelişim.pdf
- Metin Aslan, Ö. (2016). "Davranışsal Ketlenme, Sosyal İçedönüklük, Utangaçlık ve Sosyal İlgisizlik Üzerine Bir Derleme." *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 15(57), 487 - 511. <https://doi.org/10.17755/Esosder.69298>
- Sabuncuoğlu, O., Çevikaslan, A. & Berkem, M. (2003). Marmara Depreminden Etkilenen İki Ayrı Bölge Ergenlerde Yaşanan, Kaygı ve Davranış. *Klinik Psikiyatri*, 6, 189-197.

- Sarman, A. (2012). *Elazığ ili Karakoçan ilçesinde yaşanan yıkıcı deprem sonrasında, depremi yaşayan ilköğretim çağı çocuklarda kaygı düzeyi, depresyon belirtileri ve etkileyen faktörler. (Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi). Elazığ: Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü.*
- Sönmez, M. B. (2022). "Depremi Psikolojik Etkileri, Psikolojik Destek ve Korkuyla Baş Etme." *Totbid Dergisi*, 21(3). 337-343. <https://doi.org/10.5578/Totbid.Dergisi.2022.46>.
- Türksoy, E., Karabulut, R. & Gürbüz, M. (2023). "Deprem Nedeniyle Nakil Gelen Öğrencilerin Sınıflarına Kabul Durumlarının Belirlenmesi." *Kayseri Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 15-26. <https://doi.org/10.51177/Kayusosder.1293450>
- Yeon, D.-H., Chung, J.-B. & Im, D.-H. (2020). "The Effects of Earthquake Experience on Disaster Education for Children and Teens." *International Journal Of Environmental Research and Public Health*, 17(15), 5347. <https://doi.org/10.3390/ijerph17155347>
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, H. & Arslan, E. (2023). "Okul Öncesi Dönemdeki Çocukların Gözünden Deprem." *Sosyal Bilimlerinde Güncel Tartışmalar*, 12, 1257-1269.
- Yoleri, S. & Tanış, H. M. (2014). "İlkokul Birinci Sınıf Öğrencilerinin Okula Uyum Düzeylerini Etkileyen Değişkenlerin İncelenmesi." *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4(2), 130-141. <https://doi.org/10.14230/Joiss82>

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Turkey is a seismic country due to its geographical location. Earthquakes that strike within seconds, terrifying people and disrupting their lives, are the bitter reality of Turkey. The earthquake that occurred on February 6, 2023, in Kahramanmaraş caused extensive damage in Turkey. This study was conducted to examine the emotions, thoughts, and problems experienced by first-grade primary school students who experienced the migration process due to the earthquake and reside in Adıyaman province, experiencing the earthquake in Kahramanmaras on 06.02.2023.

Method

In this research, conducted to examine the educational journey of first-grade elementary school students residing in Adıyaman province who experienced the Kahramanmaras earthquake on February 6, 2023, the case study design, one of the qualitative research designs, was utilized. The study group of the research consists of a total of 18 students from 2 different 1st classes of the same school in Adıyaman city center during the 2023-2024 academic year. In this research, which aimed to examine the educational journey of first-grade elementary school students who experienced migration due to the earthquake, purposeful sampling, specifically typical case sampling, was used to determine the sample group. In the research, data were collected through a semi-structured interview form. The research data underwent descriptive analysis.

Findings (Results)

Students were asked whether any of their friends, teachers, or acquaintances from their immediate environment had passed away in the earthquake, and if so, how they attempted to cope with this situation. The students stated that the situation they experienced was painful, that they cried continuously when they heard about the deaths at first, that they could not forget the deceased, that their families did their best to prevent their relatives from dying but could not save them, that they still feel unhappy now, that they miss them very much, and that they do not want such a thing to happen again.

Students were asked if there were any situations that made them happy at their new schools after the earthquake. When listing the situations that made them happy, students mentioned having new friends, getting along well with their friends, being treated well by their teachers, positive behavior from the school deputy, gifts from students, teachers, and parents at school, being in the same school with familiar relatives' children, fun activities in class, the presence of earthquake-affected students from different places, the attractive physical appearance of the school building, long breaks, spending time with friends in the school cafeteria during lunchtime, enjoying the walk on the road surrounded by nature, and enjoying this walk. For situations where students are unhappy; they listed reasons such as their friends making fun of them, excluding them from activities, underestimating them, the class teacher being discriminatory, feeling ashamed initially, their teachers being angry, the students in the class being very naughty, the class being generally noisy, and the classes being crowded.

Students were asked to evaluate the overall impact of the earthquake on their education. Most students responded that the earthquake had negatively affected their education. These students mentioned that the earthquake affected their mental health, even though they continued attending school in the city they moved to, they couldn't concentrate on their studies, their education was disrupted during the period they couldn't attend school after the earthquake, their reading pace slowed down, the adaptation process at the new school affected their studies, the sadness caused by the earthquake reduced their focus on their studies, they often remembered their deceased family members, and their minds were tired from the trauma they experienced. They mentioned that they went to school reluctantly and even stopped attending for a while.

Conclusion and Discussion

Based on the findings obtained from the examination of the opinions regarding the period when students could not attend school after the earthquake, which is the first sub-problem of the research, it was concluded that more than half of the students lost any of their relatives in the earthquake and experienced painful emotions and situations after the loss. It was also found that students had mixed emotions during the period they were away from school due to the earthquake; they experienced negative feelings such as sadness, anxiety, and fear.

As a result of examining the opinions of the students about the education process they experienced in the new schools where they registered after migrating to the cities, which is the second sub-problem of the research, it was

observed that students continued their education in the cities where their families temporarily moved. Students continued their education in different cities such as Antalya, İzmir, Mardin, Karaman, Mersin, Samsun, İstanbul, Gaziantep, Ankara, Batman, Sanliurfa, and encountered positive or negative situations during this process. While some students adapted to the new school they attended, some did not. Some students who could not adapt to school dropped out after a while.

Upon examining the results related to the views of students regarding the positive or negative situations they experienced when returning to their old schools after the earthquake, except for one student, it emerged that all students felt better when they returned to their old schools. Although students rejoiced upon returning to their old schools, they also experienced negative situations. There are students who could not find their old friends, felt bad because their teacher requested a transfer and moved to a different city, or feared another earthquake.

In conclusion, it has been observed that students struggled initially after the earthquake due to reasons such as fear, helplessness, anxiety, as well as the inability to meet their physical needs, and later had to move to different cities with their families. Generally, upon going to their new schools, they entered the adaptation process by longing for their old schools and trying to get used to their new schools, which they initially felt like strangers, but not all of them succeeded. Upon returning to where they experienced the earthquake, they tried to start everything anew with their families and attempted to fill the learning gaps.